

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 147/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti ENERGIO-PTS spol. s r. o., Kremnička 5A, Banská Bystrica, IČO 36 013 498, zastúpenej advokátskou kanceláriou AS Legal s. r. o., Hlučínska 11, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Šulva, vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 56/2018, ako aj jeho rozsudkom sp. zn. 21 Cob 56/2018 z 13. novembra 2018 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obdo 75/2019 a jeho uznesením sp. zn. 5 Obdo 75/2019 z 28. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti ENERGIO-PTS spol. s r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti ENERGIO-PTS spol. s r. o., Kremnička 5A, Banská Bystrica, IČO 36 013 498 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 56/2018, ako aj jeho rozsudkom sp. zn. 21 Cob 56/2018 z 13. novembra 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obdo 75/2019 a jeho uznesením sp. zn. 5 Obdo 75/2019 z 28. novembra 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka (žalobkyňa) sa svojou žalobou na Okresnom súde Senica (ďalej len „okresný súd“) domáhala proti spoločnosti Záhorácka konzerváreň, s. r. o., Moravský Svätý Ján 807 (ďalej len „žalovaná“), zaplata sumy 51 040,63 € s príslušenstvom z titulu nezaplatenej časti ceny diela na základe zmluvy o dielo č. 07101/2006 z 24. apríla 2006 (ďalej len „zmluva o dielo“) uzavretej medzi sťažovateľkou [zhotoviteľkou (v tom čase pod obchodným menom FRIGERA Slovakia, spol. s r. o., pozn.)] a žalovanou (objednávateľkou), predmetom ktorej bolo vykonanie diela „*Oceľová konštrukcia a Opláštenie objektu – Výrobná hala SO 01 a ADM budova...*“ (ďalej len „dielo“) za dohodnutú cenu 15 300 000 Sk (507 866,95 €) bez dane z pridanej hodnoty. V danej právnej veci bolo na okresnom súde konanie vedené pod sp. zn. 8 Cb 32/2008.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 Cb 32/2008 zo 7. decembra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobe v celom rozsahu vyhovel.

4. Žalovaná však proti rozsudku okresného súdu podala riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok, na základe ktorého bol rozsudkom krajského súdu rozsudok okresného súdu zmenený tak, že krajský súd žalobu pre nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom v celom rozsahu zamietol.

5. Následne sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu včas dovolanie - mimoriadny opravný prostriedok, v ktorom s poukazom na § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) namietala, že súd jej (strane) nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a zároveň s poukazom na § 421 písm. a), b) CSP namietala, že rozsudok krajského súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľky odmietnuté. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke doručené 20. decembra 2019 a podľa zistenia ústavného súdu toho istého dňa nadobudlo aj právoplatnosť.

6. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti okrem iného uviedla:

„... Spor spočíva v tom, že žalobca vykonal dielo v subdodávke na základe zmluvy o dielo a žalovaný mu neuhradil časť ceny vykonaného diela, pričom žalovaný si uplatnil protinávrhom zmluvnú pokutu z dôvodu omeškania žalobcu. Ťažisko sporu spočíva v posúdení otázky či došlo k omeškaniu na strane žalobcu alebo na strane žalovaného...

Bez odlišného skutkového hodnotenia veci odvolací súd dospel k odlišnému právnemu hodnoteniu, a to k záveru, že nárok uplatnený žalobcom... je potrebné posúdiť podľa právneho predpisu, ktorý použil prvoinštančný súd, keď aplikoval Obchodný zákonník, ale podľa iného ustanovenia, ktoré je potrebné subsumovať na skutkový stav zistený prvoinštančným súdom.

Odvolací súd uviedol, že zmluvná pokuta za omeškanie žalobcu je dôvodná, nakoľko prvoinštančný súd za takéhoto skutkového stavu mal aplikovať ust. § 551 ods. 1 Obch. zák., a zohľadniť, že žalobcovi vytýkané technické nedostatky v pripravenosti stavby mu bránili plynule pokračovať v zhotovovaní diela. Uvedené ustanovenia upravuje vplyv prekážky, ktorá bráni zhotoviteľovi v riadnom vykonaní diela a za takúto prekážku odvolací súd

považuje nesplnenie podmienok, ku ktorým sa žalovaný ako objednávateľ v čl. III/3 zmluvy o dielo zaviazal.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca si ako zhotoviteľ musel byť vedomý následkov a hrozby sankcie pri nedodržaní termínu zhotovenia diela, ktorý podpísaním zmluvy o dielo akceptoval, žiadnym právne prípustným spôsobom vzniknutú situáciu (žalobca) neriešil, preto jeho obranu, podľa ktorej sa omeškal z dôvodu, že mu žalovaný neposkytol a neodovzdal veci, potrebné na včasné začatie a vykonanie diela nepovažuje odvolací súd za súladnú so zákonom, hoci sa žalobca snažil napriek tomu dielo i keď oneskorene ukončiť.

Podľa názoru odvolacieho súdu je to práve ust. § 551 ods. 1 Obch. zák., ktoré umožňuje zhotoviteľovi predĺžiť termín plnenia so zhotovením diela tým, že objednávateľa nielen upozorní na nevhodnú povahu veci a pokynov - stavebnú nepripravenosť. Za takéhoto skutkového stavu, ale mal povinnosť práce prerušiť a vtedy sa o túto dobu posúva a predlžuje lehota na ukončenie diela. Žalobca vzniknutý problém spôsobom, ktorý mu zákon poskytuje neriešil, zostal pasívny, hoci musel mať s prihliadnutím na postup prác na diele vedomosť o tom, že dohodnutý termín plnenia nedodrží a tak práve na základe vyššie uvedeného za nedodržanie termínu plnenia a omeškanie zodpovedá.

Odvolací súd na daný skutkový stav aplikoval dispozitívne ust. § 551 ods. 1 Obch. zák., i keď účastníci zmluvy o dielo si zmluvne dohodli usporiadanie celkom iné, vyhovujúce lepšie špecifickým okolnostiam ich vzťahu. Teda odvolací súd svojvoľne nerešpektoval zmluvný vzťah, ktorý si zmluvné strany prednostne zmluvne upravili.

Odvolací súd sa vyjadril... že... stačilo jedenkrát prerušiť vykonávanie diela na potrebnú dobu a do času, kým by nemal zo strany žalovaného poskytnuté veci tak, aby bolo možné v prácach na diele pokračovať, a tým hroziacu sankciu vo forme dohodnutej zmluvnej pokuty eliminovať...

Odvolací a dovolací súd nesprávne uplatnil dispozitívne ust. § 551 Obch. zák., napriek tomu, že strany si zmluvne upravili zmluvný vzťah... táto aplikácia z dôvodu dojednania zmluvy je nesprávna a súd sa mal na daný prípad pozerat' ako spor medzi veriteľom a dlžníkom, a uplatniť ust. § 365 Obch. zák...

Vzhľadom na to, že sa ani odvolací ani dovolací súd nevenoval otázke porušenia povinnosti objednávateľa, a to nesplneniu podmienok dohodnutých v zmluve týkajúcich sa

stavu staveniska, ako aj neposkytnutie súčinnosti, máme za to, že súdy nebrali do úvahy právne ustanovenia týkajúce sa omeškania veriteľa, respektíve ich označil za neaplikovateľné...

Odvolací a dovolací súd iba aplikoval ust. § 551 Obch. zák. na stavebnú nepripravenosť žalovaného a zdôrazňoval povinnosť žalobcu informovať žalovaného, avšak pritom odignoroval tieto fakty, ktoré mal povinnosť zvážiť... uvedené Opomenuté dôkazy, teda dôkazy poukazujúcich na upovedomenie objednávateľa na zlú povahu veci:

- upovedomenia o nedostatkoch staveniska v stavebných denníku LIKO-S a.s., v montážnom denníku uvedené nedostatky sa nachádzajú na kópiách zaslaných do súdneho spisu na č. l. 93, 98, 100, 101, 104. V stavebnom denníku označené ako č. l. 0556877, 0556882, 0556884, 0556885, 0556888,

- upovedomenia o nedostatkoch staveniska v stavebnom denníku objektu Záhorácka konzerváreň s.r.o... uvedené nedostatky sa nachádzajú na kópiách zaslaných do súdneho spisu na č. l. 131, 133, 134, 135, 136. V stavebnom denníku označené ako č. l. 848909, 848911, 848912, 848913, 848914...

Na základe vyššie uvedeného mal odvolací a dovolací súd zohľadniť, že zhotoviteľ objednávateľa informoval prostredníctvom stavebných denníkov, ako aj ústne na tieto skutočnosti, avšak objednávateľ nebol stavebne pripravený a neposkytoval stavebnú súčinnosť...

Už len samotný skutkový záver, že žalovaný bol v omeškaní s úhradou zálohovej faktúry ako podmienky pre začiatok plynutia doby odovzdania posúva začiatok plynutia doby odovzdania diela a nie je možný vznik omeškania na strane sťažovateľa ako zhotoviteľa. Nezhľadnenie danej skutočnosti je možno hodnotiť ako arbitrárny postup súdu a svojvôľu pri hodnotení dôkazov..."

7. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd SR postupom a uznesením zo dňa 28.11.2019 sp. zn. 5 Obdo/75/20198 a Krajský súd v Trnave postupom a rozhodnutím zo dňa 13. novembra 2018 sp. zn. 21Cob/56/2018 porušil podľa čl. 6 ods. 1, prvá veta, Dohovoru o ľudských právach a slobôd, ako aj čl. 2 ods. 3, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej.

2. Ústavný súd SR rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21Cob/56/2018 zo dňa 13. novembra 2018 a uznesenie Najvyššieho súdu SR, zn. 5 Obdo/75/2019 zo dňa 28.11.2019 ruší a vec vracia na ďalšie konanie Krajskému súdu v Trnave.

3. Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd SR je povinný zaplatiť náhradu trov konania sťažovateľa na účet jeho právneho zástupcu do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia...“

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

12. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

15. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie čl. 2 ods. 3 ústavy, označených základných práv podľa ústavy, označeného práva podľa dohovoru postupom krajského súdu a jeho rozsudkom a tiež postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením.

16. Ústavnú sťažnosť sťažovateľka odôvodňuje najmä nesprávnym právnym posúdením veci, keď krajský súd na rozdiel od okresného súdu, aplikujúc na zistený skutkový stav § 551 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), dospel k názoru, že v omeškaní

so svojimi zmluvnými povinnosťami nebola žalovaná (objednávateľka), ale práve naopak, sťažovateľka (zhotoviteľka) v trvaní 201 dní, a tak pre právne významné započítanie vzájomnej pohľadávky žalovanej proti sťažovateľke z titulu zmluvnej pokuty (pre toto omeškanie, pozn.) oproti pohľadávke sťažovateľky proti žalovanej z titulu nezaplatennej časti ceny diela uplatnenej žalobou táto zanikla, dôsledkom čoho je žaloba v celom rozsahu nedôvodná.

17. Sťažovateľka tiež v rámci námietky nesprávneho právneho posúdenia veci tvrdí, že aplikácia dispozitívneho ustanovenia § 551 ods. 1 Obchodného zákonníka nie je možná aj preto, lebo odlišná úprava práv a povinností dohodnutá medzi sťažovateľkou a žalovanou v zmluve o dielo aplikáciu tohto ustanovenia vylučuje.

18. Sťažovateľka krajskému súdu a najvyššiemu súdu zároveň vytýka, že rozhodli v príkrom rozpore so skutkovým zistením okresného súdu, opomenuli vyhodnotiť ďalšie dôkazy, a to konkrétne zápisy opakovaných upozornení (upovedomení) sťažovateľky na nedostatočnú pripravenosť staveniska a na neposkytnutie potrebnej súčinnosti žalovanou v stavebných denníkoch, ako aj tú skutočnosť, že žalovaná bola v omeškaní už s úhradou zálohovej faktúry, čo samo osebe malo mať za následok predĺženie lehoty na odovzdanie diela.

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v závere namieta, že rozsudok krajského súdu, ako aj uznesenie najvyššieho súdu nie sú riadne a vyčerpávajúco odôvodnené, dôsledkom čoho sú zjavne svojvoľné a arbitrárne.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

20. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom

ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

21. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

K rozsudku krajského súdu

22. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESĽP“ (napr. rozsudok ESĽP z 12. 11. 2002 vo veci *Zvolský a Zvolská verus Česká republika*, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54)] dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu. Navyše podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde (účinného od 1. marca 2019, pozn.) ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd

považoval lehotu na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu v tomto prípade za zachovanú aj proti rozsudku krajského súdu.

23. Ústavný súd v záujme preskúmateľnosti vlastnej rozhodovacej činnosti považuje za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu:

«... 39. *Súd prvej inštancie žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalovanú istinu, ktorá je cenou za zhotovené dielo, ktoré mal podľa zmluvy žalobca zhotoviť v termíne v zmluve uvedenom ako „predpoklad 08/2006“, ktorá skutočnosť nebola spornou, rovnako ako nebolo sporné skutkové zistenie, že dielo bolo odovzdané a ukončené až dňa 20.03.2007, čo znamená, že bolo odovzdané s omeškaním a tak žalovaný si voči žalovanému plneniu uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa čl. VII/1 zmluvy o dielo, dohodnutej vo výške 0,05% z ceny diela za každý deň omeškania, ktoré trvalo 201 dní a nárok na zmluvnú pokutu si do výšky žalovanej istiny započítal jednostranne listom zo dňa 20.12.2007, čím považoval svoj záväzok zaplatiť cenu diela za vyrovnaný. Započítací prejav žalovaného súd prvej inštancie posudzoval v spojení s obranou žalobcu, ktorý poukazoval na to, že v zmluve dohodnutý termín nemohol dodržať, pretože mu žalovaný ako objednávateľ neposkytol potrebnú súčinnosť, ku ktorej sa zaviazal v čl. II/1 a ktorá bola podrobne špecifikovaná v čl. III/3 zmluvy. Súd prvej inštancie tak za neposkytnutie súčinnosti označil omeškanie žalovaného s úhradou predfaktúr o 14 dní, nebol spísaný protokol o odovzdaní staveniska, žalovaný odmietol podpisovať záznamy v stavebnom denníku, ale najmä nezabezpečil, aby boli spevnené prístupové komunikácie pre prísun materiálu na stavenisko a pre žeriav... a tak žalobca nemohol pre správanie sa žalovaného dielo dokončiť a odovzdať v termíne, ku ktorému sa zaviazal a s jeho odovzdaním sa omeškal práve pre správanie sa žalovaného, ktorý omeškanie žalobcu spôsobil tým, že mu neposkytol v zmluve dohodnutú súčinnosť.*

40. *Súd prvej inštancie považoval za skutkovo preukázané, že omeškanie žalobcu so zhotovením a odovzdaním diela spôsobil žalovaný, preto mu nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty titulom omeškania žalobcu nepriznal a zaviazal ho na zaplatenie ceny diela, skonštatoval, že žalobca sa nedostal do omeškania so zhotovením diela, pretože nemohol splniť svoj záväzok pre omeškanie žalovaného, k čomu poukázal na ust. § 365 ods. 4 Obchod. zák.*

41. *Odvolací súd ale súdom zistený skutkový stav právne posúdil inak než prvoinštančný súd a to s prihliadnutím na právnu úpravu vyplývajúcu z ust. § 551 ods. 1 Obchod. zák.*

42. *Podľa § 551 Obchod. zák. (1) Zhotoviteľ je povinný upozorniť objednávateľa bez zbytočného odkladu na nevhodnú povahu vecí prevzatých od objednávateľa alebo pokynov daných mu objednávateľom na vykonanie diela, ak zhotoviteľ mohol túto nevhodnosť zistiť pri vynaložení odbornej starostlivosti. Ak nevhodné veci alebo pokyny prekážajú v riadnom vykonávaní diela, je zhotoviteľ povinný jeho vykonávanie v nevyhnutnom rozsahu prerušiť do doby výmeny vecí alebo zmeny pokynov objednávateľa alebo písomného oznámenia, že objednávateľ trvá na vykonávaní diela s použitím odovzdaných vecí a daných pokynov. O dobu, po ktorú bolo potrebné vykonávanie diela prerušiť, sa predlžuje lehota určená na jeho dokončenie...*

(2) Zhotoviteľ, ktorý splnil povinnosť uvedenú v odseku 1, nezodpovedá za nemožnosť dokončenia diela...

Podľa § 580 Obč. zák. Ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie...

45. *Je to práve ust. § 551 ods. 1 Obchod. zák., ktoré umožňuje zhotoviteľovi predĺžiť termín plnenia so zhotovením diela tým, že objednávateľa nielen upozorní na nevhodnú povahu vecí a pokynov, za ktoré v tomto prípade a v zmysle uvedeného právneho ustanovenia odvolací súd považuje v širšom chápaní i stavebnú pripravenosť, resp. nepripravenosť, ktorá nepripravenosť, ako sám žalobca ako zhotoviteľ uvádzal mu bránila v riadnom vykonávaní diela. Za takéhoto skutkového stavu, ale mal povinnosť práce prerušiť, a vtedy sa o túto dobu posúva a predlžuje lehota na ukončenie diela. Žalobca ale žiadne vhodné opatrenia, aby lehotu plnenia pre nedostatky na strane objednávateľa posunul nevykonal. Za vhodné opatrenie pokladá odvolací súd práve prerušenie prác na zhotovovanom diele do doby, kým nebudú prekážky odstránené. Žalobca vzniknutý problém spôsobom, ktorý mu zákon poskytuje neriešil, zostal pasívny, hoci musel mať s prihliadnutím na postup prác na diele vedomosť o tom, že dohodnutý termín plnenia nedodrží a tak práve na základe vyššie uvedeného za nedodržanie termínu plnenia*

a omeškanie zodpovedá, čím je založený nárok žalovaného na zmluvnú pokutu, ktorú si ako kompenzačný nárok započítal voči nároku žalobcu na zaplatenie ceny diela.

46... ak žalobca z dôvodu prekážok na strane žalovaného, ktorý nezaplatil žalobcom vystavené predfaktúry v lehote splatnosti, podľa stavebného denníka mu nebolo stavenisko odovzdané včas, nemal od žalovaného zabezpečené mechanizmy na vykládku tovaru, ktoré mali mať podľa žalobcu vplyv na dodržanie termínu zhotovenia diela, mali u žalobcu vyvolať minimálne potrebu konať podľa čl. X/3 zmluvy o dielo a od zmluvy odstúpiť, ako si strany sporu upravili dohodou upravili.

47. Odvolací súd reaguje i na stanovisko žalobcu uvedené v jeho podaní zo dňa 26.09.2018, ktorým odpovedal na výzvu odvolacieho súdu, aby sa vyjadril k možnému použitiu ust. § 551 Obchod, zák.. Odvolací súd k námietkam a postojom žalobcu k použitiu ust. § 551 Obchod, zák. zdôrazňuje, že aplikáciu uvedeného ustanovenia nepovažuje za absurdnú. Žalobca nemusel opakovane žalovaného vyzývať na splnenie každej jednotlivéj v zmluve uvedenej povinnosti, ale ak zistil, že nesúčinnosť žalovaného, spočívajúca v stavebnej nepripravenosti je v takom rozsahu, že bude mať pre žalobcu následok spojený s jeho omeškaním, stačilo, jedenkrát prerušiť vykonávanie diela na potrebnú dobu a do času, kým by nemal zo strany žalovaného poskytnuté veci tak, aby bolo možné v prácach na diele pokračovať, a tým hroziacu sankciu vo forme dohodnutej zmluvnej pokuty eliminovať. Ak malo byť dielo podľa zmluvy odovzdané v auguste 2006 a odovzdané bolo až 20.03.2007, ako je preukázané odovzdávajúcim protokolom ku Zmluve o dielo... omeškanie trvalo 201 dní, čo pri zmluvnej pokute dohodnutej v článku VII/1 zmluvy ako 0,05% z ceny diela denne, pri cene 15 300 000,-Sk, čo je 507 867 eur, znamená presne výšku žalovanej istiny, ktorú žalovaný žalobcovi nedoplatil z dôvodu, že šiju ako nárok započítal.

48. S poukazom na vyššie uvedené tak odvolacia námietka žalovaného týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci uplatnená podľa § 365 ods. 1 písm. h / C.s.p. je dôvodná a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci... Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie venoval dostatok pozornosti v všetkých skutkových zisteniam, ale na ne aplikoval nesprávnu právnu normu, preto odvolací súd na tomto základe rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil a žalobu zamietol...»

24. A) Vzhľadom na princíp subsidiarity [„ak... nerozhoduje iný súd“], ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

25. V zmysle § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. V zmysle § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

27. V zmysle § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

28. Ako už bolo uvedené, sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok, ktorého prípustnosť odôvodňovala podľa § 420 písm. f) CSP tým, že (krajský) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, t. j. z dôvodu, že rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, a že rozsudok krajského súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keď krajský súd na okresnom súdom zistený

skutkový stav aplikoval § 551 ods. 1 Obchodného zákonníka, a nie § 365 ods. 4 Obchodného zákonníka.

29. Sťažovateľka mala možnosť domáhať sa preskúmania rozsudku krajského súdu, pokiaľ ide o námietku, že (krajský) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, využitím mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania, ktoré sťažovateľka napokon pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu aj využila, a o tomto jej dovolaní bolo rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu (pozri ďalej argumentáciu k uzneseniu najvyššieho súdu a tomuto predchádzajúcemu postupu).

30. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti (vo vzťahu k námietke nesprávneho procesného postupu a námietke nesprávneho právneho posúdenia veci) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

31. B) Pokiaľ sťažovateľka krajskému súdu vytýka, že rozhodol v príkrom rozpore so skutkovým zistením okresného súdu, opomenul vyhodnotiť ďalšie ňou označené dôkazy (pozri bod 18 tohto uznesenia) a rozsudok krajského súdu trpí nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu túto argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Krajský súd, plne sa stotožniac so skutkovými zisteniami okresného súdu, v rámci svojej argumentácie dostatočne vyčerpávajúcim spôsobom uviedol, akou úvahou dospel k inému právnomu posúdeniu veci, než k akému dospel okresný súd. Ústavný súd preto nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie záverov rozhodnutia krajského súdu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej

neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

32. Podľa názoru ústavného súdu totiž krajský súd dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky skutkovo, ako aj právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď okrem iného najmä s odvolaním sa na § 551 ods. 1 Obchodného zákonníka a s poukazom na to, že ak sťažovateľka napriek riadnemu nesplneniu si povinnosti žalovanej stavenisko riadne pripraviť a pre vykonávanie diela poskytnúť sťažovateľke potrebnú súčinnosť vykonávanie diela neprerušila, dôsledkom čoho by sa bola o čas prerušenia vykonávania diela lehota na jeho odovzdanie predĺžila, ale žalovanú na tieto nedostatky iba zápismi do stavebných denníkov upozorňovala, krajský súd dospel k záveru, že práve sťažovateľka (zhotoviteľka) bola v omeškaní so svojou povinnosťou dielo riadne a včas vykonať. A keďže tak sťažovateľka bola so svojou povinnosťou dielo riadne a včas vykonať v omeškaní od mesiaca august 2006, v ktorom malo byť dielo podľa zmluvy o dielo žalovanej odovzdané, až do 20. marca 2007, keď bolo dielo žalovanej skutočne odovzdané, t. j. v trvaní 201 dní, a za toto obdobie vznikol žalovanej proti sťažovateľke nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, po právne významom započítaní pohľadávky žalovanej proti sťažovateľke z titulu zmluvnej pokuty oproti pohľadávke sťažovateľky proti žalovanej z titulu nezaplatenej časti ceny diela uplatnenej žalobou táto pohľadávka sťažovateľky zanikla. Krajský súd preto uzavrel, že žaloba je v celom rozsahu nedôvodná. Ako to teda z odôvodnenia rozsudku krajského súdu zjavne vyplýva, rozhodujúcou skutočnosťou z hľadiska posúdenia, či bola v omeškaní so splnením si svojej povinnosti dielo riadne a včas vykonať sťažovateľka alebo bola v omeškaní so splnením si povinnosti stavenisko riadne pripraviť a poskytnúť sťažovateľke potrebnú súčinnosť žalovaná, bolo to, že sťažovateľka vykonávanie diela neprerušila, a to napriek opakovaným upozorneniam (záznamom) sťažovateľky o nedostatkoch staveniska a neposkytnutí potrebnej súčinnosti žalovanou do stavebných denníkov, ako aj včasnému neuhradeniu zálohovej (preddavkovej) faktúry žalovanou. Podľa názoru ústavného súdu je

tak rozsudok krajského súdu logicky, vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnený a nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti.

33. Z uvedených dôvodov preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu v tejto časti (vo vzťahu k námietke o nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia) odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K uzneseniu najvyššieho súdu

34. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

35. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

36. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, a skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

37. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

38. Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol:

«... 25. Žalobca v dovolaní predovšetkým namietal, že k vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) C.s.p. došlo v dôsledku toho, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné, arbitrárne...

... 29. K námietke nepreskúmateľnosti súdnych rozhodnutí dovolací súd odkazuje aj na závery zjednocujúceho stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 3.12.2015 pod R 2/2016, podľa ktorého: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

30. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najnákladnejšej dôležitosti pre súdny systém (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

31. Rozhodnutie odvolacieho súdu, v spojení s rozhodnutím prvoinštančným, dávajú odpovede na všetky relevantné otázky, ktoré súdy v predmetnom konaní mali zodpovedať.

Z obsahu dovolania v zásade vyplýva, že žalobca v podstate nesúhlasí s právnymi závermi odvolacieho súdu. Skutočnosť, že žalobca mal na vec odlišný názor a že rozhodnutie súdu nebolo odôvodnené podľa jeho predstáv, nemôžu byť základom pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia a existencii vady v podľa § 420 písm. f/ C.s.p...

33. Žalobca v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania aj v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C.s.p. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdžený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p. Podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

34. Žalobca v dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom posúdení veci, keď odvolací súd nesprávne aplikoval ust. § 551 Obchodného zákonníka, čím sa odklonil „od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená...“

... 36... bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/C.s.p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju odvolací súd riešil, b) vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená...

... Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

38. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil...

39. Je potom úlohou dovolacieho súdu, ak sú dôvody prípustnosti z tohto pohľadu dovolateľom uvedené, t. j. predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. aby tento odklon, ak bude mať za to, že dovolanie je prípustné, z hľadiska právneho posúdenia vec vyriešil...

40. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky s rozhodovaným sporom, ktoré nemajú vôbec súvis.

41. V danom prípade žalobca zastúpený kvalifikovaným zástupcom, pri vymedzení dovolacieho dôvodu v zmysle tohto ustanovenia uvedeným spôsobom nepostupoval. Z dovolania vyplýva, že žalobca vytýka odvolaciemu súdu viacero nesprávností, kritizuje správnosť jeho právnych úvah, náhľadov a záverov, ako aj neopodstatnenosť niektorých jeho konštatovaní. Ani pri posudzovaní dovolania žalobcu podľa obsahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 124 ods. 1 C.s.p.) však z neho nevyplýva, konkrétne ktorou „právnou“ otázkou (pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil

od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolacím súdom ešte neriešenou) bola podľa jej názoru založená prípustnosť ňou podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C.s.p. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu...

42. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p., ani k splneniu podmienok pre prípustné a dôvodné dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p.. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmietol v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ CSP, ako aj ustanovením § 447 písm. f/ CSP...»

39. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

40. Právny názor najvyššieho súdu 1. o neprípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a 2. o neodôvodnení dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, resp. o nevymedzení dovolacích dôvodov spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky odmietnuť.

41. Pokiaľ sa sťažovateľka s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a vysloveného právneho názoru, podľa ktorého dovolanie nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, resp. dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom

uvedeným v § 432 CSP, nestotožňuje, ústavný súd dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv.

42. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

**K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 3 ústavy a základného práva
podľa čl. 20 ods. 1 ústavy**

43. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie čl. 2 ods. 3 ústavy rozsudkom krajského súdu a tiež uznesením najvyššieho súdu, k tomu ústavný súd uvádza, že označený článok ústavy neupravuje základné ľudské práva, ktorých ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať v konaní podľa čl. 127 ústavy. Ústavný súd podotýka, že ústava nepredpokladá prieskum ústavného princípu podľa čl. 2 ods. 3 v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, keďže jej predmetom sú základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb podľa ústavy alebo medzinárodnej zmluvy.

44. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla, nevyplýva žiadna možnosť jeho porušenia, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

45. Pokiaľ totiž sťažovateľka porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odvíja od porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k porušeniu uvedených práv, je preto celkom prirodzené, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

46. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti namietaného porušenia čl. 2 ods. 3 ústavy a základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

47. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu